

1 Baruch de Spinoza

A. Wanneer leefde Spinoza? Kleur het tijdvak in.

B. Waar of niet waar? Streep door wat fout is!

- ① Spinoza werd geboren in de zeventiende eeuw. waar/niet waar
- ② Spinoza's ouders waren Spaanse Joden. waar/niet waar
- ③ Spinoza wilde graag leven volgens de strenge regels van het Joodse geloof. waar/niet waar
- ④ Omdat Spinoza geen geld aan zijn boeken kon verdienen, sleep hij overdag slagersmessen. waar/niet waar
- ⑤ Spinoza moest zijn boeken onder een schuilnaam schrijven. waar/ niet waar

2

Een beroemde filosoof

A. Spinoza was een van de beroemdste Nederlandse filosofen. Een filosoof is iemand die .....

B. Aan welke woorden denk jij als je aan Spinoza denkt? Bedenk er tenminste drie en zet ze op de stippelijntjes bij zijn portret!

- ① .....
- ② .....
- ③ .....
- ④ .....

C. Bedenk een onderwerp waarover jij met je klas zou willen filosoferen.

.....

D. Waarom vind je het leuk of belangrijk om over dat onderwerp te filosoferen?

.....
.....

3 Zeggen wat je denkt

A. Spinoza vond het heel belangrijk dat iedereen mag zeggen wat hij vindt. Hoe noemen we het als iedereen mag zeggen wat hij vindt of denkt?

B. Vind jij dat je alles moet kunnen zeggen wat je denkt? Waarom wel of waarom niet? Schrijf het op het kladblaadje hiernaast.

C. In Nederland kun je zonder bang te hoeven zijn zeggen wat je vindt. Is dat overal zo denk je? Leg uit!

4 Vrije wil?

A. Spinoza zei dat mensen geen vrije wil hebben omdat ze eigenlijk niet zelf kiezen, want .....

B. Kijk goed naar de tekeningen. Ben je het met Spinoza eens? Hebben mensen geen vrije wil? Overleg met je buurman of de kinderen op de tekeningen uit vrije wil hun keuzes maken!

